

Кармолін Лев Маркович

*студента 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ

Медіація – це переговори між сторонами спору, що проводяться за участю і під керівництвом нейтрального стороннього посередника, який не має повноважень приймати рішення, що є обов’язковими для сторін. Дослідники справедливо визнають важливість медіаційних процедур за участю медіатора (наприклад, нотаріуса) [1, с. 40].

Актуальність теми полягає в тому, що останнім часом багато говорять про необхідність якнайшвидшого запровадження механізму досудового вирішення спорів, інакше званого «медіацією». Процедура медіації є відносно новою у правовому регулюванні досудових чи позасудових спорів у вітчизняних юридичних колах.

У зарубіжній практиці процедури медіації давно існують як спосіб вирішення правових колізій, і набувають все більшого поширення, стаючи предметом різноманітних суспільних наук (соціології, психології, політології і, звичайно, права). Розширюючи сферу дії, вони також шукали нові інституційні форми цих процедур для вирішення правових конфліктів у позасудовому порядку, через традиційні прокуратури та юридичні установи, особливо нотаріуси [2, с. 18].

З 2010 року українські медіатори здобули підтримку парламентарів і зареєстрували у Верховній Раді понад десяток законопроектів про медіацію. Проте через політичну нестабільність, послідовні зміни уряду та парламентські вибори закон досі не прийнятий [3, с. 344].

Певне підґрунтя для впровадження медіації має галузеве законодавство. Так, у кримінальному процесуальному кодексі України – глава 35 (провадження на підставі угод) передбачено порядок укладення угод про примирення. Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, У галузевому законодавстві є певні підстави для запровадження медіації. Отже, глава 35 Кримінального процесуального кодексу України (Процедури, засновані на угодах) регулює порядок укладення медіаційної угоди. Закон України від 3 жовтня 2017 року «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Адміністративного процесуального кодексу України та інших законодавчих актів» передбачає право на укладен-

ня мирової угоди, але не визначає, яким чином вони укладаються та Представляємо суддів» [3, с. 345].

Частиною 2 статті 70 Цивільного процесуального закону КНР (в редакції від 15.12.2017 р.) визначено, що під час надання посередницьких послуг (медіація), особа, яка вимагається законом. Довірена їм конфіденційна інформація має зберігатися законом. Суди вирішують спори і не можуть ставити під сумнів такі відомості як свідки. Тому медіація має в Україні певну правову основу. Наступним кроком має стати проходження вступного методу з медіації [3, с. 345].

На законодавчому рівні концепція ADR в цілому ще не врегульована, але на правовому та нормативному рівні деякі шляхи ABC вирішені. О. М. Спектор вважає, що впровадження правового регулювання у сфері ABC має враховувати необхідність досягнення балансу між самоорганізацією, в якій ABC є громадянським суспільством, з одного боку, та правовим регулюванням. У цьому відношенні він має застосовуватися лише там, де це необхідно та доцільно, але, з іншого боку, мають бути гарантовані права тих, хто вдається до процедури ABC для вирішення спорів чи конфліктів [4, с. 5].

Статтею 16 Цивільного процесуального закону КНР, статтею 19 Цивільного процесуального закону КНР та статтею 17 Цивільного процесуального закону України передбачено, що сторони самостійно ведуть переговори або вживають заходів у разі закон є обов'язковим Заходи досудового врегулювання спору.

З цих причин слід відійти від традиційного вивчення джерел правового регулювання правових явищ через призму ієрархій правових актів (Конституція України, міжнародні договори, українські закони, статuti та локальні нормативні акти), а не зосередитися на регламентація окремих методів положень ABC [4, с. 6].

Одним з основних і найпростіших методів азбуки є переговори. Ймовірно, це підхід ABC без нагляду – процедура очевидна для сторін і в більшості випадків використовується навіть на побутовому рівні [4]. У деяких випадках переговори можуть бути складними та структурованими – сторони домовляються про процедуру, терміни, пріоритети тощо, а також можуть залучати юристів, адвокатів, експертів у певній галузі. При цьому формат цього підходу ABC є абсолютно гнучким і може бути адаптований до сторін, обставин спору, складності тощо [4, с. 8].

Особливим видом переговорів є претензійна процедура. Фактично це структуровані переговори у письмовій формі. У Законі України «Про арбітражний суд» від 6 листопада 1991 р. міститься розділ II «Доарбітражне врегулювання господарських спорів», який визначає умови судового розгляду господарських спорів, які сторони, створені для таких спорів, дотримуються своїх правил доарбітражного врегулювання. Умови Незалежно від досудового врегулювання, лише окремі категорії спорів передбачають звернення до суду. Саме в цьому розділі встановлено порядок подання позову та положення про його розгляд.

Згодом Конституційний Суд України постановив, що встановлення досудового врегулювання спорів про волевиявлення суб'єкта правовідносин законом або договором не обмежує підсудності та права на судовий захист, а змінений досудовий позов укр. Господарський процесуальний закон більше не є обов'язковим. У чинній редакції Цивільного процесуального кодексу України взагалі вилучено розділ про позовний порядок, Посилання ст. 19 Положення закону або договору.

Натомість процес врегулювання претензій залишається в ст. 222 і 315 Господарського кодексу України, у розділі XI Кодексу торговельного моря України, ст. Стаття 27 Закону України «Житлово-комунальні послуги», Правила забезпечення гарячим водопостачанням, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 р. № 1182, Статут залізниць України, затв. Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. «457 та багато інших нормативних актів. Міністерство юстиції України затвердило «Пропозиції щодо ведення позовних заяв і провадження на підприємствах, в установах, організаціях».

Деякі міністерства, інші органи державної влади та місцевого самоврядування, підприємства та організації затвердили власні директиви щодо ведення претензійно-позовної роботи, але ці дії є «внутрішніми»: вони жодним чином не накладають зобов'язань на процедури іншої сторони щодо претензій та претензій. терміни.

Наступний шлях АВС – посередництво. Що стосується цього підходу, то необхідно термінологічно визначити – оскільки в Україні ще не прийнято спеціального закону про медіацію, терміни «медіація» та «примирення» можна вважати рівнозначними – будь-яка медіація, що на даний момент проводиться на договірних засадах, це все медіація. Крім участі незалежних третіх сторін у процесі вирішення спорів,

існує також медіація. 7 серпня 2019 року в Сінгапурі була підписана Конвенція Організації Об'єднаних Націй про міжнародні угоди про посередництво («Сінгапурська конвенція»). Україна стала однією з 46 країн, які підписали його [4, с. 10].

Список використаних джерел

1. Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Харків : Право, 2011. – с. 1352
2. Ясиновський І. Г. Імплементція процедури медіації в Українське законодавство: теоретико-правовий аналіз: дис. ... К., 2016. 295 с.
3. Сулейманова С. Р. Генеза інституту медіації // Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 05 трав. 2020 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса: Гельветика. 2020. С. 343-345.
4. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підручник / за ред. Н. Ю. Голубевої. Одеса : Фенікс, 2020. 461 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.

Корман Олександра Сергіївна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДІАТОРА

Актуальність даної теми полягає в тому, що в Україні спеціальний інститут, який регулює питання відповідальності медіаторів закріплений нещодавно, тому, на мою думку, він потребує удосконалення та певного доопрацювання. Виходячи з вищезазначеного, вважаю доцільним враховувати досвід країн ЄС щодо відповідальності медіаторів, що гарантуватиме якість та точність самого процесу медіації та захист конфіденційної інформації.

Перш ніж перейти до відповідальності медіатора, потрібно відповісти на запитання, що взагалі таке медіація та хто може бути медіатором?

Отож, відповідно до ст. 1 Закону України «Про медіацію» медіація – це позасудова, без примусу, негласна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою посередників (медіаторів) докладають зусилля, щоб запобігти чи вирішити конфлікт (спір) шляхом